

Srovnat je se zemí, nebo zachovat?

TÍŽBA SKONĚILA, HALDY ZŮSTALY Poté, co skončila těžba černého uhlí na Kladensku, zůstaly po ní v krajině haldy. Celkem jich je 37, z nich 24 bylo prozkoumáno. Například halda Nosek se přemění v přírodní oázu.

Kladno - Těžba černého uhlí na Kladensku skončila, haldy nebo také odvaly po ní ale zůstaly. Co s nimi? Srovnat se zemí, nebo je zachovat? Poskytují útočiště řadě rostlinných a živočišných druhů, včetně těch, které byly pokládány za vyhynulé. A zachovat je vyjde mnohem levněji. Vyplývá to ze zprávy, kterou pro ministerstvo životního prostředí zpracovali odborníci pražského Ústavu pro ekopolitiku.

„Výzkumný projekt měl posoudit, do jaké míry těžba černého uhlí krajinu na Kladensku poškodila a jaké kroky k její obnově je třeba podniknout,“ uvedl Tomáš Gremlica z Ústavu pro ekopolitiku.

Lidé si na ni zvykli Přírodní hodnota hald se podle něj ukázala jako překvapivě vysoká. „Biologické průzkumy dvaceti čtyř hald prokázaly přítomnost sto devadesáti šesti ochranně hodnotných druhů cévnatých rostlin, z toho jedenačtyřicet druhů je na červeném seznamu České republiky,“ vysvětlil Gremlica s tím, že pokud by došlo ke klasickým rekultivacím, vzácné druhy by byly zničeny.

Na haldách se dobře daří takovým druhům, jako jsou například mlok skvrnitý, ropucha obecná, šáp bílý, jestřáb lesní, kopečka polní nebo veverka obecná. Některé plochy tak podle autorů studie splňují podmínky pro to, aby mohly být prohlášeny za maloplošná chráněná území.

Lidem na Kladensku haldy vesměs nevadí, jsou na ni za ta léta zvyklí. „Haldy jsou pro hornickou oblast charakteristické, je to produkt doby. Ukazuje se, že je to ráj pro rostliny i zvířata. Bylo by dobré dostat tyhle informace do obecného povědomí, aby si lidé uvědomili, že to není nic ohybného,“ řekla Pavla Žvachtová z Kladna.

Na řadě míst už podle ní ani není poznat, že jde o pozůstatek důlní činnosti. „Rozhodně si myslím, že by se haldy neměly srovnávat se zemí. Pokud by se do nich začalo rýpat, mohlo by se lehce stát, že by začaly být nestabilní nebo jinak nebezpečné. Byla bych jen pro základní úpravy,“ doplnila.

Klasické rekultivace mají za úkol stopy po těžbě v krajině zahladit. Buď úplným „rozhrabáním“ do okolní krajiny, nebo jejich výrazným snížením a překrytím orníci. To je ale podle ekologů krok zpátky.

Například oživení a terénní úpravy, které mají zajistit bezpečnost odvalu nejdejšího dolu Nosek u Tuchlovic, si vyžádají 800 milionů korun z veřejných peněz. Ústav pro ekopolitiku navrhol haldu oplotit, aby na ni neměly přístup nepovolané osoby, a nechat ji přirozenému vývoji. Úpravy, které zde již začaly, mají haldu zabezpečit a jsou do jisté míry kompromisem mezi báorskými předpisy a názory ekologů. „Původní projekt jsme označili za nesmyslný, zbytečný a extrémně drahý. Odval se měl snížit o třicet pět metrů a rekultivovat klasickým způsobem,“ řekl Gremlica.

Celý život v blízkosti hald bydlí i Jakub Pavlík z Kladna. „Mám k nim citový vztah, bydlím u nich celý život. Když jsem byl dítě, byly pro mě obestřené tajemstvím, taková země nikoho,“ řekl Pavlík. Podle něj by se neměly rozhrabávat: „Hlavně ty, které zbyly po těžbě černého uhlí, vždy je tvoří eistí přírodní materiál. Ke Kladensku haldy prostě patří.“

Na rekultivaci kladenských hald jako zástupce Palivového kombinátu Ústí z Ústí nad Labem dohlíží Vladimír Polívka ze společnosti Kladenské doly se sídlem v Libušině. K plánům se ale odmítl vyjádřit s tím, že není tiskovým mluvčím. Vyjádření mluvčího Palivového kombinátu se získat nepodařilo.

Foto popis| NOSEK. Halda nikdejšího dolu Nosek na Kladensku, která je vysoká 74 metrù, bude o deset metrù snížena.

Foto autor| FOTO: MAFA - RADEK CIHLA

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - střední èechy (støed)

21.02.2008 - JANA KINDLOVÁ - Støední Èechy - str. 03